

16. april 2009

Formanden kommenterer

Fra den store verden

Biskopper kendte til præsters sexbrug af børn

Den amerikanske sexskandale udvikler sig mere og mere. Ikke alene undersøger anklagemyndigheden i Los Angeles i øjeblikket, om der er grundlag for at retsforfølge kardinal-ærkebiskop Roger Mahony, men nu har "National Catholic Reporter" fået adgang til hidtil hemmeligholdte dokumenter, der viser, at de amerikanske biskopper var fuldstændig klar over problemet allerede i midten af 1950'erne.

Pater Gerald Fitzgerald grundlagde i 1947 Parakletens Orden for at tage sig af "problempræster", heriblandt af de mange præster, der havde forgrebet sig seksuelt på børn og unge. I den forbindelse korresponderede han regelmæssigt med de amerikanske biskopper og skrev desuden breve om problemet til "Det hellige Kontor", nu Troslærekongregationen i Vatikanet. Ja, selv pave Paul VI modtog et brev fra ham.

Pater Fitzgerald's breve til biskopperne og breve udvekslet mellem biskopperne internt afslører, at biskopperne havde kendskab til problemet langt tidligere end hævdet. De gennemhuller derfor de nuværende amerikanske biskoppers gentagne påstande, at de først i slutningen af 1980'erne blev opmærksomme på, hvor alvorligt problemet var, hvorfor man ikke kan bebrejde deres forgængere deres uvidenhed, og at de blot flyttede de præster, der havde krænket børn og unge, til andre sogne eller bispedømmer. De har helt klart vidst, hvad de gjorde.

Obama og Vatikanet – nye tider

Vi vidste, det kunne ske. Præsident Obama har på alle områder søgt at signalere, at han vil føre en ny og anderledes politik end sin forgænger George W. Bush. Derfor har han store problemer med de amerikanske biskopper og Vatikanet. Og det er ikke kun hans abort- og stamcellepolitik, der irriterer. Nu har Vatikanet ifølge forlydender også afvist hans tre første kandidater til stillingen som ny ambassadør, fordi de var for liberale. Blandt dem skulle være Caroline Kennedy, datter af John F. Kennedy. Obama-administrationen skulle derfor i øjeblikket være i gang med at overveje, om USA i det hele taget skal have en ambassadør ved Vatikanet.

Hvad de færreste ved, er, at diplomatiske forbindelser mellem USA og Vatikanet er af forholdsvis ny dato på grund af den skarpe adskillelse mellem stat og kirke i USA. Først un-

der præsident Reagan i 80'erne fik USA en ambassadør ved "Den hellige Stol". Under Anden Verdenskrig sendte præsident Roosevelt ganske vist en diplomat til Vatikanet, men det var som hans personlige repræsentant, ikke som USA's. Baggrunden herfor var, at han ønskede Pius XII's støtte til krigen mod Nazi-Tyskland, for fik han den, kunne han bruge den mod de mange amerikanske katolikker af irsk, tysk og italiensk afstamning, som sympatiserede med Tyskland og Italien, og som var imod, at USA trådte ind i krigen på vestallieret side. Roosevelt fik ikke Pius XII's fulde støtte, men trods det var forholdet mellem ham og paven rimelig positivt. Det skulle det under overfladen også være i Obamas tilfælde, for bortset fra de to nævnte områder ser Vatikanet i modsætning til flertallet af amerikanske biskopper med positive øjne på hans socialpolitik, hans ulandspolitik og hans afspændings- og nedrustningspolitik.

P.S. I øvrigt har jeg altid undret mig over, at præsident Bush af etiske grunde nedlagde veto mod, at statslige penge blev brugt til stamcelleforskning, når han samtidig accepterede, at private virksomheder gerne måtte sponsere denne forskning. Det forekom mig ikke logisk.

Kondomer: Portugisiske biskopper lodret uenige med paven

Under sit Afrika besøg for nylig fortalte pave Benedikt som bekendt journalisterne, at man ikke kunne løse aids problemet ved at uddele kondomer. Tværtimod, det ville blot gøre problemet større, hævdede han.

Nu har biskop Manuel José Macário de Nascimento Clemente, siden 2007 biskop af Porto, offentligt udtalt, at folk med hiv burde bruge kondomer for at forhindre en spredning af sygdommen. I sådanne tilfælde ville brugen "ikke kun være anbefalelsesværdigt, men også et etisk krav".

Clemente er den anden biskop i Portugal, der har modsagt paven. En uge tidligere havde militærbiskop Januario Torgal Ferreira udtalt, at det at forbyde brugen af kondomer var det samme som at acceptere mange menneskers død. Han tilføjede, at de mænd, der rådgiver paven, skulle være mere vidende. Det kan man vist kun give ham ret i.

Tony Blair

Til engelske katolikkers store glæde konverterede Tony Blair som bekendt kort tid efter at have forladt No 10, Downing Street. Glæden har dog kun været kortvarig – hvis man er konservativ engelsk katolik, for forleden udtalte han til et bøsseblad, at den katolske kirke burde ændre holdning til homoseksuelle, bl.a. ved at acceptere homoseksuelle ægteskaber.

Spanske præsters oprør

I mere end tres år har der været en dyb modsætning mellem præster og biskopper i Spanien. Forud for valget i maj 2008 trådte biskopperne frem og støttede entydigt det konservative parti (Partido Popular). Det skete på trods af, at det førte en yderst beskidt og racistisk valgkamp. Partiet tabte, og nu er den socialistiske regering under Zapatero gået i gang med at ændre lovgivningen vedrørende sundheds- og socialvæsenet, arbejdsmarkedsforholdene og på familie- og skoleområdet. Hans mål er at indføre den skandinaviske velfærdsmodel i Spanien. Lykkes det, vil det få vidtrækkende betydning ikke kun for det spanske samfund, men for hele Latinamerika, for politikere og andre opinionsdannere dér plejer traditionelt at lade sig inspirere af forholdene i Spanien.

Biskopperne raser derfor næsten dagligt mod den "ugudelige" regering, der vil kaste traditionelle "katolske" værdier over bord. Det har nu fået 300 fremtrædende spanske præster og nonner til at reagere. De har sat deres navn under et manifest, der direkte kritiserer biskopperne og Vatikanet for at være årsagen til kirkens nuværende krise.

Selv om krisen efter min mening tog sin begyndelse allerede i 60'erne, da Paul VI satte den reformlovgivning, Det andet Vatikanerkoncil havde påbegyndt, på stand-by og påbegyndte et forsigtigt tilbagetog, har præsterne og nonnerne ret. På intet tidspunkt siden konciliet har kirken lidt et større tab af troværdighed end under den nuværende pave.

Fra den hjemlige andedam

En dødssejler: Torben Riis' underskriftsindsamling

"Katolsk Orientering"s tidligere redaktør har iværksat en underskriftsindsamling til støtte for "Humanae vitae"s forbud mod brug af prævention og sex før ægteskabet. Ud over Riis selv har tolv andre offentligt stået frem som underskrivere, heriblandt to præster og tre kvinder, som vides at være over 50 (!). Hvor mange der ellers har underskrevet, holdes hemmeligt, men ifølge en pålidelig kilde skulle tallet være omkring 100.

Selv om indsamlingen af underskifter fortsætter, har Riis allerede sendt et brev til den nordiske bispekonference for at få den til åbent at erklære, at "Humanae vitae"s lære stadig har gyldighed.

Svaret, udarbejdet af den svenske biskop Aborelius, forligger nu og er helt som forventet. Det eneste overraskende er, at det er skrevet på tysk – et sprog de færreste unge mennesker i dag forstår.

Sammenlignes svaret med det hyrdebrev om "Humanae vitae", de nordiske biskopper udsendte i 1968, er det påfaldende, at dettes afsnit om, at den enkelte med sin samvittighed selv måtte afgøre, om han eller hun ville bruge prævention, mangler. Biskop Aborelius' brev er derfor blot endnu et eksempel på, hvordan nutidens biskopper har bevæget sig

langt væk fra den ånd, der herskede på Det andet Vatikanerkoncil. Det viser desværre også den enorme afstand, der er mellem de af Johannes Paul II's udnævnte biskopper og det lægfolk, de er sat til at lede. Alle undersøgelser viser jo, at lægfolk i den vestlige verden trods forbuddet bruger prævention. Så Torben Riis' moralske korstog er og bliver et spil for galleriet.

På min hjemmeside www.ruebnerus.dk har jeg lagt en redegørelse for den katolske seksualmoral, Torben Riis' kommentarer hertil og mit svar herpå. Interesserede kan gå ind på "Den danske sektion" og her trykke på "Aviskommentarer".

Biskoppens halve undskyldning

Som bekendt bakkede vor biskop både i DR's Deadline og i Jyllands-Posten den brasilianske ærkebiskop op i hans ekskommunikation af moderen til den niårige pige i Brasilien, der efter en voldtægt fik foretaget en abort, og af de læger, der havde foretaget indgrebet

Biskoppens ufølsomme udtalelser fremkaldte så voldsomme reaktioner, at han har set sig foranlediget til at fremkomme med en offentlig undskyldning og en længere redegørelse for kirkens lære om abort og sin egen holdning til sagen om den niårige pige. Undskyldningen har form af et brev til alle Danmarks katolikker og er trykt i "Katolsk Orientering" nr. 6, 16. marts 2009, redegørelsen, der er dateret 13. marts 2009, findes på bispedømmets hjemmeside. Men hvilken undskyldning?

"Sagen er på én gang let og kompliceret," oplyste biskoppen. Nej, den er ikke spor kompliceret, men yderst enkel, for den lille pige ville dø, hvis hun havde skullet gennemføre svangerskabet.

"[J]eg må erkende, at jeg ikke i medierne har fået kommunikeret Kirkens tro og min egen holdning til sagen på tilfredsstillende måde. Det kan der være flere forklaringer på, men ansvaret er i sidste ende mit," fortsatte han. Det er muligt, at biskoppen har ret heri, selv om han efter min mening nok så loyalt orienterede seerne og læserne om kirkens holdning til abort. Men hvilke forklaringer, der var årsag til, at det ikke skete "på tilfredsstillende måde", fortæller han ikke, så det er et ret indholdsløst usagn. At ansvaret i sidste ende er hans, er også temmelig intetsigende, for hvis skulle det ellers være?

"Jeg vil derfor gerne bidrage til at få tingene sat bedre på plads i en sag, der har foruroliget mange og gjort dem kede af det," siger han videre. Jamen, har han ikke forstået, at vi ikke var "kede af det" eller "foruroliget", men vrede og rasende på ham? Hvorfor denne underdrivelse?

"Desværre opstår der indimellem yderst vanskelige situationer, som stiller os over for etiske dilemmaer og tvinger os ud i nærmest umulige valg," fortæller han også. Ja, at det kan ske, har han sikkert ret i, men var det noget etisk dilemma her? Hvor mange skulle dø. To eller tre? (Den niårige var gravid med tvillinger). Hvor svært er det at træffe et sådant valg?

"I stedet for offentligt at bekræfte den burde den stedlige biskop med det samme have sat den ud af kraft. Det er også efterfølgende sket, men desværre først efter, at misforståelser om sagens rette sammenhæng har nået at brede sig," siger han endelig i et forsøg på at virke menneskelig. Udover at det er uklart, hvad det er for misforståelser, biskoppen tænker på, kan man spørge, om der i det hele taget er noget at misforstå? Og hvis der er det, om det så ikke er biskoppen, der har misforstået noget? Med samt naturligvis den brasilianske ærkebiskop, der per automatik lod kirkelovens bestemmelse træde i kraft.

Med sit undskyldende brev synes biskoppen at være vendt om på en tallerken. Men at det kun er halvhjertet, viser han redegørelse.

Nok oplyser han her, at han ikke kan identificere sig med Jyllands-Postens overskrift: "Dansk biskop støtter bandlysning af mor." At journalister kan finde på selv at fabrikere overskrifter, ved jeg af egen erfaring, men spørgsmålet er, om ikke der ikke er dækning for denne chokerende overskrift? For hvad var det, biskoppen sagde:

"Pigen, der har fået foretaget aborten, er uden skyld, fordi hun stadig er et barn. Moderen, som har hjulpet hende, bliver derimod automatisk bandlyst. Det samme ville være sket i Danmark, hvis aborten blev offentligt kendt."

"Jeg har forståelse for, at moderen vil redde sin datter fra at dø, men det er ikke nogen undskyldning for at tage et andet liv. Pigen burde have født barnet."

Journalisten: Den niårige pige ville være død, hvis ikke hun fik aborten. Burde man ikke gøre en undtagelse og tillade hende en abort?

"Nej. Det lyder hårdt, men sådan er det. Man kan ikke gøre sig til herre over livet og kalde ét liv bedre end et andet. Det virker umiddelbart sværest at måtte miste den niårige pige, fordi hun har en familie, som kender hende. Men det berettiger stadig ikke, at vi kan tage livet fra et andet menneske. De to liv er lige meget værd."

Journalisten: Men hvis du kalder det mord at få foretaget en abort, kan man så ikke sige, at det er mord at lade den niårige føde barnet, når lægerne ved, hun vil dø af det?

"Nej, under ingen omstændigheder. Den såkaldte hjælp til den niårige pige ville være at tage et andet menneskets liv. Jeg kan ikke se, at man på nogen måde kan gøre en undtagelse."

Biskoppen har ikke efterfølgende dementeret disse udtalelser, så vi må regne med, at han er korrekt citeret. Men det er da glædeligt, at han nu beklager at have udtrykt sig så unuanceret og ufølsomt. Det er blot sørgeligt, at han først er blevet klar over dette, da protesterne begyndte at vælte ind. Og efter at Vatikanet havde ændret holdning og bedt den brasilianske biskop ophæve ekskommunikationen.

VI ER OGSÅ KIRKEN

- en forening af katolikker

www.veok.dk

Som forening har VEOK ikke taget stilling til abort, for det er et samvittighedsspørgsmål, den enkelte selv må forholde sig til. Som historiker vil jeg dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at når "Den katolske Kirkes katekismus" fortæller os, at "Siden de første århundrede har Kirken erklæret enhver provokeret aborts ondskab. Den lære har ikke forandret sig." (§ 2271, citeret af biskoppen i hans redegørelse), er det så unuanceret, at det grænser til manipulation. Sagen er nemlig, at først i 1869 besluttede Pius IX, at en befrugtet ægcelle var et menneske. Indtil da talte man, inspireret af Aristoteles, om det uformede og formede foster eller om det ikke-besjælede og besjælede foster. Selv om ingen rigtigt vidste, hvornår denne af Gud foretagne besjæling fandt sted, tolererede man abort, hvis den blev foretaget i svangerskabets første måneder.

Efter den skandaløse håndtering af de tusindvis af sager om præsters og ordensfolks seksuelle misbrug af børn og unge, kan tilliden til de amerikanske biskopper i dag ligge på et meget lille sted. Det samme gælder tilliden til Vatikanet efter "rehabiliteringen" af de fire skismatiske biskopper fra Pius X-selskabet og til de spanske biskopper. Spørgsmålet er, hvor megen tillid vi har til vor egen biskop efter hans udtalelser i sagen om den niårige pige i Brasilien og hans efterfølgende halve undskyldning?

Nu da det er for sent at ønske god påske, vil jeg så blot ønske vore medlemmer og andre interesserede i vort arbejde for at forny kirken et rigtigt godt forår

Kaare Rübner Jørgensen - formand for VEOK